

Üçüncü Adam

www.ucuncuadam.wordpress.com'un hediyesidir. Para ile satılmaz.

Erol AMAÇ'a Dair...

Hürrem

Tenekeye Uzanan
Yardım 'Eli'

Okunması Gereken
Sinema Kitapları - 1

Halk; 'Kahraman Kırıl' Dedi

Üçüncü Adam

türk sineması e-dergi

Genel Yayın Yönetmeni
Erhan TUNCER

Grafik Tasarım ve Uygulama
Gürkan BAYAR

Dış Kaynak ve Ulaşım
R. Çağlar KÖKNAROĞLU

www.ucuncuadam.wordpress.com

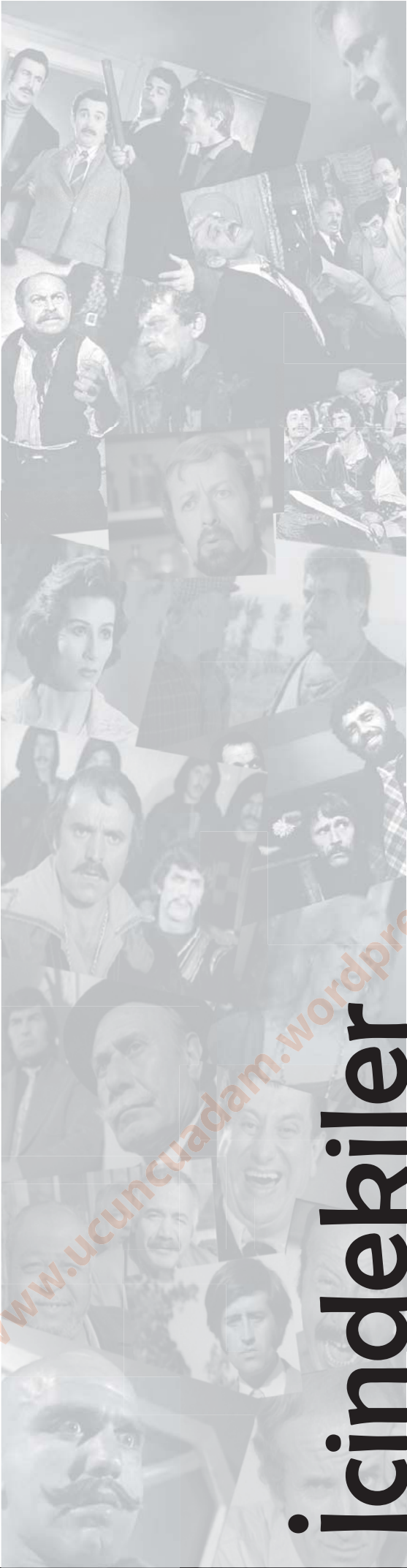
3-4-5 Erol AMAÇ'a Dair...

Okunması Gereken Sinema Kitapları -1 6

7-8 Unutulmaz Karakterler ve Sahneler

Üçüncü Adam Anket 9

İçindekiler

Erol AMAÇ'a Dair...

"1934'de İstanbul'da doğan sanatçı, Ankara Devlet Konservatuvarı, Tiyatro Yüksek Bölümü'nden mezun oldu ve 1958 yılında Ankara Devlet Tiyatrosu'nda çalışmaya başladı. 1974'te İzmir Devlet Tiyatrosu'na geçen Amaç, tiyatronun yanı sıra sinema filmlerinde de rol aldı ve seslendirme çalışmaları yaptı. Devlet Tiyatrolarında yönetmenlik görevinde bulundu. 1991 yılında İzmir'de hayata gözlerini yumdu."

Kısa bir hayat öyküsünden sonra, "Üçüncü Adam" ekibi olarak birkaç cümle de biz söyleyelim Erol Amaç'a dair;

"Yeşilçam" yabancı uyarlamalara oldukça açıktır. Bazen birebir kopyalanıp, bazen de esinlenilerek yapılan filmler fazlasıyla seyirci topladığından ve yapımcıların yüzü güldüğünden her daim uyarlama / kopyalama filmler –ne yazık ki- sinemamızda var olmuşlardır. Ve bu filmlerden kazınılan paralar ile de

bir çok iyi filmimiz izleyici karşısına çıkmış ve gerek izleyici gerekse bir takım eleştirmenler tarafından beğenilmiş, yönetmenine yeni filmler çekme adına imkanlar sağlamıştır. Hoş, bizim sinemamızın eleştirmenleri ve bir dönemin sözde aydın kitlesi, sinemamızı bir oryantalist kıvamında değerlendirseler de, çekilen filmlerimizi bir "batılı" gözü ile değerlendirip, yapılmaması gereken en son şeyi yapıp "kıyaslayarak değerlendirme" yollarına giderek, çekilen "iyi" filmlerimizi hiçe saymalar da, kimi yönetmenlerimiz dertlerini anlatmak adına, kimileri ise keselerini doldurmak adına dur durak bilmeden filmler çektiler. Yani kendi sinemasına oryantalist bir –sözde aydın / eleştirmen topluluğu ile bu güne kadar gelen sinemamız başarılı sinemaçılarımız tarafından namını yürüttü ve adını ispatladı...

Tekrar asıl meselemize dönecek olursak; İyisi kötüsü ile

çekilen binlerce filmlerin arasında yukarıda bahsettiğim gibi "kopya" filmler bir döneme damgasını vurdu. 007 James Bond'lar "Altın Çocuk", Star Wars filmi ve Uzak Yol dizisi "Dünyayı Kurtaran Adam" ve "Turist Ömer Uzak Yolunda", E.T. filmi "Badi" olarak yer buldu sinemamızda. Diğer tutmuş hemen hemen tüm Amerikan ve Hint filmleri de birebir kopya-

Turist Ömer Uzak Yolunda - 1973

alanarak ve bazen başı sonu deforme edilerek sunuldu izleyicimize. İşte bu filmlerin en uç örnekleri olan "Turist Ömer Uzay Yolunda" ve "Şeytan" filmlerindeki performansı ile sinema tarihimizde kendine gizli saklı bir yer edinmiş Erol Amaç, "Üçüncü Adam" dergimizin, üçüncü konuyu...

Filmografisine baktığımız zaman yalnızca dört filmle karşılaşıyoruz. "Turist Ömer Uzay Yolunda" ile başlayan sinema macerası, Metin Erksan'ın "The Exorcist" in yeniden çevrimi "Şeytan" ile devam ediyor ve sinema tarihimizin en bahtsız filmlerinden biri olan ve dönemin siyasi ortamında yakılarak mevcut kopyalarının birçoğu yok edilen "Yorgun Savaşçı" ile son buluyor. Ne gariptir ki bu denli başarılı bir karakter oyuncusu yalnızca iki kez izleyici ile buluşabiliyor ve ardından sinema tarihimize

Şeytan - 1974

adını ve karakterini yadigar bırakıyor...

Aslında garip olan bir şey yok! Yeşilçam, her daim yaptığı gibi kendi evlatlarını acımasızca yiyiveriyor. Geriye kalan mutlak akıbet, unutulmak!

İlk sinema filminde, Mr. Spak (Orijinal adı Spock olan karakter, bu filmde Spak olmuştur.) karakterine can verir Erol Amaç (1974). Tv'de yayınlanan Uzay Yolu' adlı dizisindeki Mr. Spock karakterini de zaten kendisi seslendirmektedir. Orijinal dizinin kahramanına –yani Mr. Spock'a- da çok benzediği için seçilmiştir bu role ve sinemamızda çok nadir kullanılan –sadece avantür filmlerde ve birkaç korku filmi denemesinde- plastik makyaj tekniği ile tıpatıp benzetilmiştir orijinal Spock'a. Hareket ettiği zaman sallanan kulakları ve kaşlarını kaldırarak muhatabını süzen bakışları ile tam anlamıyla Spock/Spak olmuştur Amaç. Ellerini bağlayarak asil duruşu da cabasıdır. Her şey aslına uygun bir biçimde yapılmaya çalışılmış, dekorlar, diğer önemli karakterler ve araya orijinal filmde atılan görüntülerle film, tam bir "uzay macerası filmi" kıvamına gelmiştir. Ta ki, Mr. Spak'ın değimi ile "Mister Turist" in, zorla evlendirilmeye çalışıldığı esnada Allah babadan bir yardım dilemesi ile Atılgan gemisi mürettebatının "incelemek için gerekli bir insan" ı bulduğu an birbirine denk gelmesine kadar... İşte tam da o an, "Turist Ömer" in uzay gemisine ışınlandığı an her şey değişir ve film "uzay filmi"

olmaktan bir adım daha öteye gider ve "uzay komedisi" halini alır. İşte bu filmdeki duruşu, gerçek karakteri birebir taklit edişindeki başarısı ve diğer oyuncular arasından bariz bir farkla sıyrılıp kendini belli eden oyunculuk gücü ile anılmayı ve hatırlanmayı fazlasıyla hak ediyor Erol Amaç.

(Radikal gazetesinde Erol Amaç ile ilgili şöyle bir anıdan bahsediyor Neslihan Savaş; "Eskiden Erol Amaç ile Oytun Şanal tiyatro sahnesine çıktıklarında seyirciler Mr. Spock ile Kaptan Körk çıktı diye fısıldaşıyormuş...")

İkinci filmi Şeytan'da ise bambaşka bir performans sergiler Erol Amaç, lakin bilmiş duruşu ve kaşlarını kaldırarak şüpheci bakışı yine yerindedir. Bir polis amiri rolünü canlandıran Amaç, bol bol esinlendiği Kolombo tavrı ile de filmin en farklı

karakterlerinden biri olarak hafızlarda yer edinir. Tabii ki meraklısı için...

Bu iki filmde de Erol Amaç'ın yer almasının nedenlerinden en önemlisi iki filmin de Saner Film (Hulki Saner) yapımcılığında gerçekleşmesidir. Hatta Turist Ömer Uzay Yolunda filmini bizzat Hulki Saner yönetmiştir. "Üçüncü Adam" ekibi olarak bizlerin dikkatinden kaçmayan önemli bir husus da yapımcı ve yönetmenin filmdeki oyuncu- lardan memnun kalmasının, oyuncu için çok önemli bir avantaj olduğudur. Çünkü eğer bir yapımcı ya da yönetmen sizi beğenir ve kollarsa, bir sonraki çekeceği filmde kesinlikle oynatır ve sizin para kazan- manızı sağlar. Aslında ilk neden, izleyici kitlesinin oynayan oyun- cularından birkaçını diğerlerinden daha çok beğenmesi, sahiplen- mesidir. Bu yüzden Yeşilçam sokağı sakinleri –yani yapımcı- lar- "halk bu adamı çok tuttu" hissine kapılırlarsa, o halkın beğendiği oyuncu kefeni yırttı demektir. Bir dönem Yılmaz Köksal'ın "Çeko" filmi ile sağladığı başarının en büyük nedeni de budur.

Diğer filmi –maalesef son filmi- olan Yorgun Savaşçı, döne-

min siyasi liderleri tarafından sakıncalı (!) bulunur ve *yakılır. Film, Kemal Tahir'in usta kaleminin en önemli ürünlerin- den biri olduğundan ve Kemal Tahir zati mimli bir yazar olduğundan daha bir sıfır yenik başladığı izleyici ile buluşma mücadelesinde mağlup düşer, yenilir. Ama tarih, filmi yakanları ve filmin yönetmeni Halit Refiğ'e ambargo koyanları asla affetmedi, affetmeyecekte. Amaç'ın bu filmde Halil Paşa'yı canlan- dırdığını da ekleyelim.

Sinema kariyerine yalnızca üç film sığdırabilen Amaç, 1980 yılında Kartal Tibet'in yönettiği, TRT için çekilen "Annem Annem" adlı dizide de başarılı oyununu sürdürür.

Amaç, 1991 yılında İzmir'de hayata gözlerini yumar. Akıllar- da kalan en önemli performansı olan Mr. Spak karakteri bir dönem adının önüne geçse dahi, "karakterlerin ruhu oyun- cularında saklıdır" diyerek, Mr. Spak'ı değil, Erol Amaç'ı saygıyla anıyoruz...

Rol Aldığı Tiyatro Oyunlarından Bazıları:

- Sacide
- Murtaza
- Düşman Çiçek Göndermez
- Büyük Jüstinyen
- Mor Defter
- Peter Pan
- Andromak

- Lysistrata
- Teneke
- Adem'in Kaburga Kemiği
- Venedik Taciri

Yönettiği Tiyatro Oyunlarından Bazıları:

- Gecikenler
- Pembe Kadın
- Katip Çıkmazı
- Binlerce Soytarı
- Pansiyon Huzur

Oynadığı Filmler

- Turist Ömer Uzay Yolunda (1974)
- Şeytan (1974)
- Yorgun Savaşçı (1979)
- Annem Annem - Dizi (1980)

**Yorgun Savaşçı filminin yakıl- ması ile ilgili detaylı bilgiyi, AN YAYINCILIK'tan çıkan, Ömer Serim'in yazdığı "DEVLET YAPAR DEVLET YIKAR-Yorgun Savaşçı Olayı" adlı kitapta bulabilirsiniz.*

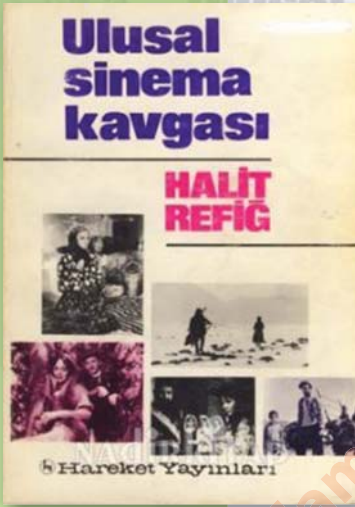
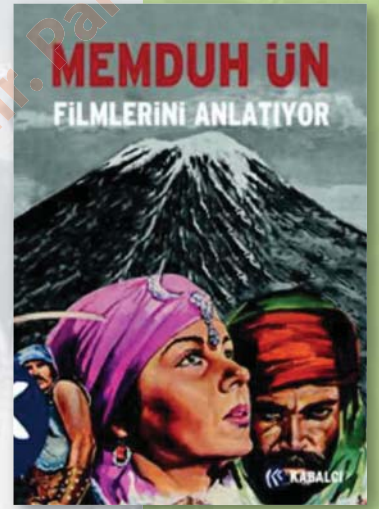
Türk Sineması üzerine yazılmış, okunması gereken kitapların bir listesini çıkarmak faydalı olur diye düşündük. İnternet üzerinden ya da sahaflardan ulaşabileceğiniz bu eşsiz kitapları, son çare olarak <http://www.nadirkitap.com> adlı adresten de bulmak mümkün.

İlk liste ustaların anı kitaplarına ait.

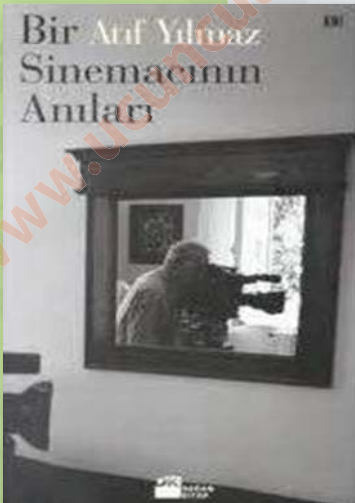
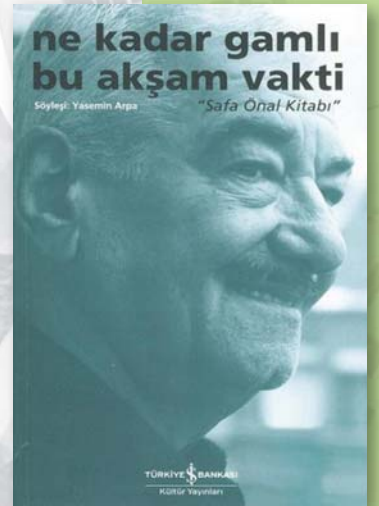
1) **Işıklı Karanlık Arasında**
Lütfi Ö. Akad
643 sayfa

4) **Memduh Ün Filmlerini Anlatıyor**
Memduh Ün
435 sayfa

2) **Ulusal Sinema Kavgası**
Halit Refiğ
162+16 sayfa

5) **Ne Kadar Gamlı Bu Akşam Vakti**
Safa Önal
476 sayfa

3) **Bir Sinemacının Anıları**
Atıf Yılmaz
218 sayfa

Devamı Gelecek...

Hürrem diyor ki:

Hürrem: Bu ne?

Badi Ekrem: Ne ne?

Hürrem: Bu?

Badi Ekrem: Tatlı.

Hürrem: Ama ne tatlısı onu söyleyin?

Badi Ekrem: Valla karışık bir tatlı.

Hürrem: İsimlerini istiyorum.

Badi Ekrem: Hanım Göbeği...

Badi Ekrem: Dilber Dudağı...

Badi Ekrem: E...Vezir Parmağı...

Hürrem: Tuu.. Terbiyesiz!

Badi Ekrem: Canım bana ne bağıyorsunuz? Tatlıları ben mi yaptım?

Hürrem: Bana müstehcen tatlılar yedirmek istiyorsunuz!

Badi Ekrem: Estağfurullah. Bu da nerden çıktı?

Hürrem: Ne demek Vezir Parmağı? Ne demek?!

Hürrem: Hem de benim gibi gençlik bir kıza?!

Hürrem: Ben bunu kendime hakaret sayıyorum! Laf atma sayıyorum! Tecavüze yeltenme sayıyorum!

Badi Ekrem: Rica ederim efendim!

Hürrem: Buyrun! Bir müstehcen laf daha! Rica ediyor-muş?

Hürrem: Altına yatan anlamı bir ben bilirim!

Hürrem: Ahlaksızlar!... Terbiyesizler!...

Hürrem: Al sana! Al sana Hanım Göbeği!

Hürrem: Al sana! Al sana Dilber Dudağı!

Hürrem: Al sana bilmem kimin parmağı! Al sana!

Karakterin Adı: Hürrem

Karakteri Canlandıran: Perran Kutman

Karakterin Amacı: Haysiyetini ve şerefini erkeklerden uzak tutmak. Ona yapılan her yaklaşımı hakaret olarak görmek.

Şu An Ne Yapıyor?: İlk ve son aşkı olan Badi Ekrem'den sonra iyi içine kapanık bir yaşam sürüyor. Feminizm ile ilgili bir dernekdeki başkanlığına devam etmekte.

Tenekeye Uzanan Yardım "Eli"

Sahte Kabadayı filminde Baba'nın oğlu Kemal (Kemal Sunal), hapishanede babasının katilini öğrenir. Af çıkar ve Kemal hapishaneden çıkar. Ancak çıkış günü, dışarıda onu öldürmek isteyen düşmanları pusuda beklemektedir. Kemal, o sırada sinirini yerde duran bi tenekeden çıkarmak ister. Teneke havada süzülür ve pusuda bekleyen düşmanların tepesine doğru düşer. Bakın bu düşüş sırasında tenekemize nasıl bir yardım eli uzanıyor...

Kahraman Koral

Değerli oylarınız ile sonuçlanan "Türk Sineması'nın En İyi Çocuk Oyuncusu Kim?" adlı anketimizde, en çok oy alan çocuk oyuncumuz, oyların %25'ini alan Kahraman Koral olarak belirlenmiştir.

Kullanılan Toplam Oy: 144

- 1- Kahraman Koral (36 oy)
 - 2- Sezercik (Sezer İnanoğlu) (23 oy)
 - 3- Ayşecik (Zeynep Değirmencioglu) (17 oy)
 - 4- Tuncay Akça (10 oy)
 - 5- Hüdaverdi (Önder Tekin) (9 oy)
Yumurcak (İlker İnanoğlu) (9 oy)
 - 6- Ece Alton (8 oy)
 - 7- Ozan Bilen (7 oy)
 - 8- Ömercik (Ömer Dönmez) (6 oy)
 - 9- Şişko Nuri (Nuri Tosun) (5 oy)
 - 10- Yalçın Avşar (3 oy)
 - 11- Güllüşah (Gülşah Soydan) (2 oy)
İhsan Küçüktepe (Çitlenbik) (2 oy)
Küçük Emrah (2 oy)
Parla Şenol (2 oy)
 - 12- Ceylan (1 oy)
Çiçek Dilligil (Minik Cadı) (1 oy)
Mine Çayıroğlu (1 oy)
- Afacan (Menderes Utku), Murat Koçyiğit ve Murat Erton oylamada hiçbir oy alamamıştır.